

3. Вертель В. В. Геологічні природоохоронні території Сумщини: сучасний стан, проблеми та перспективи. 2018. URL: https://library.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/12/Prirodnichi-nauki_2018.pdf#page=25 (дата звернення: 23.04.2025).

ВЕРЦІОХ Володимир, здобувач вищої освіти Миколаївський національний аграрний університет

БУЛЬБА Ігор, кандидат сільськогосподарських наук Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ ТА ОХОРОНОЮ ЗЕМЕЛЬ

Однією з найбільших проблем є хаотичний, незапланований спосіб забудови та використання землі, що завдає шкоди екології, втрати родючості ґрунту та інших негативних наслідків. У кваліфікаційній роботі вивчається управління земельними ресурсами на районному рівні та створення системи регулювання та охорони земель. Результати дослідження можуть допомогти створити більш ефективний метод управління земельними ресурсами та збереження родючості ґрунту для майбутніх поколінь.

Органи місцевого самоврядування мають широкий спектр повноважень у сфері регулювання земельних відносин. Проте, в умовах адміністративної реформи, що передбачає децентралізацію і розширення повноважень територіальних громад, досі залишаються невирішеними питання щодо реалізації повноважень з контролю за використанням земель у межах певної територіальної громади в Україні. У зв'язку з цим актуальним стає дослідження повноважень місцевих органів у сфері контролю за використанням земель, а також розробка рекомендацій для підвищення ефективності державного контролю в управлінні земельними ресурсами на рівні територіальних громад[1, 2].

Основними завданнями державного контролю за використанням та охороною земель, згідно зі ст. 2 Закону України «Про державний контроль за використанням та охороною земель» є:

- забезпечення дотримання органами державної влади, органами місцевого самоврядування, фізичними та юридичними особами земельного законодавства України;
- забезпечення реалізації державної політики у сфері охорони та раціонального використання земель;
- запобігання порушенням законодавства України у сфері використання та охорони земель, своєчасне виявлення таких порушень і вжиття відповідних заходів щодо їх усунення;
- забезпечення дотримання власниками землі та землекористувачами стандартів і нормативів в області охорони та використання земель, запобігання забруднення земель і зниження родючості ґрунтів, погіршення стану рослинного та тваринного світу, водних та інших природних ресурсів [4,5].

Метою досліджень було розробка практичних методів регулювання та охорони земельних ресурсів на території району. Завданням є дослідження та вдосконалення методів контролю за використанням та охороною земель районного рівня та раціонального використання земельних ресурсів

Дослідження проведено в територіальних громадах Баштанського району Миколаївської області. Тема має велике значення, вона вимагає вирішення проблем щодо земельних ресурсів та їх використання в сільській місцевості, зокрема в селі та місцевих громадах..

Охорона земель – це система правових, організаційних, економічних, технологічних та інших заходів, направлених на раціональне використання земель, запобігання необґрунтованого виключення земель сільськогосподарського призначення для несільськогосподарських потреб, захист від шкідливого антропогенного впливу, відтворення та підвищення родючості ґрунтів, підвищення продуктивності земель лісового фонду,

забезпечення особливого режиму використання земель природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення.

Контроль за використанням та охороною земель на території району, в зв'язку з заборонаю проведення перевірок під час воєнного стану, здійснюється виключно органами прокуратури, а не спеціально уповноваженими органом державної влади (Держгеокадастр). В органах місцевого самоврядування та військових адміністраціях не створено посади інспекторів по використанню та охороні земель, у разі наявності такої посади в сільських, селищних міських радах моніторинг за використанням земельних ресурсів буде більш ефективним, інспектор в сільській раді володіє більш актуальною інформацією і зможе оперативно реагувати на порушення законодавства.

Враховуючи глобальні зміни клімату, збереження земель водного фонду та водних ресурсів – є надважливим завданням виконавчої влади держави. Збереження водних об'єктів, як джерел питної води та зрошення, в умовах невеликих запасів прісної води повинна стати стратегією розвитку територіальних громад.

Розробка документації із землеустрою, а саме схеми землеустрою та техніко-економічні обґрунтування використання та охорони земель, повинна стати інструментом для обґрунтування прийняття рішень органами місцевого самоврядування щодо розпорядження землями комунальної власності та збереження навколишнього середовища.

Бібліографічний список:

1. Логвиненко М. І., Кадала В. В. Державний контроль за використанням та охороною земель як аспект публічного адміністрування у сфері користування землями. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 3. С. 408–410.
2. Антонова С. Є., Журик М. Є. Державний контроль за використанням і охороною земель: регіональний аспект. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 2. С. 20–29.
3. Теремецький В. І., Шуст Г.П. Публічне управління у сфері використання та охорони земельних ресурсів: зарубіжний досвід та українські реалії. *Право і Безпека*. 2020. № 2. С. 69–75.
4. Земельний кодекс України : Закон України від 25.10.2001 р. № 2768-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення: 10.06.2025).
5. Про державний контроль за використанням та охороною земель : Закон України від 19.06.2003 р. № 963-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-15#Text> (дата звернення: 10.06.2025).